Συλλογή της Νομολογίας

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑ
MACIEJ SZPUNAR
της 6ης Νοεμβρίου 2018 [1]

Υπόθεση C-492/18 (PPU)

Openbaar Ministerie
κατά
TC

[αίτηση του rechtbank Amsterdam
(πρωτοδικείου Άμστερνταμ, Κάτω Χώρες)
για την έκδοση προδικαστικής αποφάσεως]

«Προδικαστική παραπομπή – Επείγουσα προδικαστική διαδικασία – Αστυνομική και δικαστική συνεργασία σε ποινικές υποθέσεις – Απόφαση-πλαίσιο 2002/584/ΔΕΥ – Ευρωπαϊκό ένταλμα συλλήψεως – Απόφαση παραδόσεως – Άρθρο 17 – Δικαιώματα του καταζητουμένου – Χάρτης των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης – Άρθρο 6 – Δικαίωμα στην ελευθερία»

I. Εισαγωγή

1. Η υπό κρίση αίτηση προδικαστικής αποφάσεως υποβλήθηκε στο πλαίσιο της εκτελέσεως, στις Κάτω Χώρες, ευρωπαϊκού εντάλματος συλλήψεως (στο εξής: ΕΕΣ) εκδοθέντος από δικαστική αρχή του Ηνωμένου Βασιλείου της Μεγάλης Βρετανίας και της Βόρειας Ιρλανδίας κατά του TC με σκοπό την άσκηση ποινικής διώξεως.

2. Μετά τη σύλληψη του TC στις Κάτω Χώρες, το Δικαστήριο επιλήφθηκε, στην υπόθεση RO [2], προδικαστικής παραπομπής η οποία αφορούσε τις συνέπειες της γνωστοποιήσεως από το Ηνωμένο Βασίλειο της προθέσεώς του να αποχωρήσει από την Ευρωπαϊκή Ένωση, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 50, παράγραφος 2, ΣΕΕ, επί της εκτελέσεως ΕΕΣ εκδοθέντος από τις αρχές αυτού του κράτους μέλους. Το αιτούν στην υπό κρίση υπόθεση δικαστήριο ανέστειλε την έκδοση αποφάσεως εν αναμονή της εκδόσεως της αποφάσεως στην υπόθεση RO, με αποτέλεσμα ο TC να παραμείνει υπό κράτηση για διάστημα μεγαλύτερο των 90 ημερών.

3. Ωστόσο, βάσει διατάξεως με την οποία μεταφέρθηκε στο ολλανδικό δίκαιο η απόφαση-πλαίσιο 2002/584/ΔΕΥ [3], η κράτηση καταζητουμένου δυνάμει [ΕΕΣ] θα πρέπει να αναστέλλεται μετά την παρέλευση προθεσμίας 90 ημερών από τη σύλληψή του. Παρά ταύτα, τα ολλανδικά δικαστήρια εκτιμούν ότι η προθεσμία αυτή πρέπει να ανασταλεί προκειμένου να μπορεί να συνεχιστεί η κράτηση τέτοιου προσώπου.

1 Γλώσσα του πρωτοτύπου: η γαλλική.

2 Απόφαση της 19ης Σεπτεμβρίου 2018, RO (C-327/18 PPU, EU:C:2018:733).

3 Απόφαση-πλαίσιο του Συμβουλίου, της 13ης Ιουνίου 2002, για το ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης και τις διαδικασίες παράδοσης μεταξύ των κρατών μελών (ΕΕ 2002, L 190, σ. 1), όπως τροποποιήθηκε με την απόφαση-πλαίσιο 2009/299/ΔΕΥ του Συμβουλίου, της 26ης Φεβρουαρίου 2009, για την τροποποίηση των αποφάσεων-πλαισίων 2002/584/ΔΕΥ, 2005/214/ΔΕΥ, 2006/783/ΔΕΥ, 2008/909/ΔΕΥ και 2008/947/ΔΕΥ και την κατοχύρωση, διά του τρόπου αυτού, των δικονομικών δικαιωμάτων των προσώπων, καθώς και την προώθηση της εφαρμογής της αρχής της αμοιβαίας αναγνώρισης αποφάσεων που εκδίδονται ερήμην του ενδιαφερόμενου προσώπου στη δίκη (ΕΕ 2009, L 81, σ. 24) (στο εξής: απόφαση-πλαίσιο).

4. Στο πλαίσιο αυτό, το αιτούν δικαστήριο ζητεί από το Δικαστήριο να κρίνει αν η συνέχιση της κρατήσεως του TC συνάδει προς το άρθρο 6 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (στο εξής: Χάρτης).

II. Το νομικό πλαίσιο

A. Το δίκαιο της Ένωσης

5. Κατά το άρθρο 1, παράγραφος 3, της αποφάσεως-πλαισίου, αυτή «δεν μπορεί να έχει ως αποτέλεσμα την τροποποίηση της υποχρέωσης σεβασμού των θεμελιωδών δικαιωμάτων και των θεμελιωδών νομικών αρχών, όπως διατυπώνονται στο άρθρο 6 της συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση».

6. Κατά το άρθρο 12 της αποφάσεως-πλαισίου, το οποίο επιγράφεται «Τήρηση του προσώπου υπό κράτηση»:

«Όταν ένα πρόσωπο συλλαμβάνεται βάσει ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης, η δικαστική αρχή εκτέλεσης αποφασίζει κατά πόσον είναι σκόπιμο να τηρηθεί υπό κράτηση σύμφωνα με το δίκαιο του κράτους μέλους εκτέλεσης. Η προσωρινή απόλυση είναι δυνατή οποτεδήποτε σύμφωνα με το εσωτερικό δίκαιο του κράτους μέλους εκτέλεσης, υπό την προϋπόθεση ότι η αρμόδια αρχή του εν λόγω κράτους μέλους λαμβάνει κάθε μέτρο που κρίνει αναγκαίο ώστε να αποφευχθεί η διαφυγή του καταζητουμένου.»

7. Κατά το άρθρο 17, παράγραφοι 1, 3 έως 5 και 7, της αποφάσεως-πλαισίου:

«1. Για την εξέταση και εκτέλεση [ΕΕΣ] ακολουθείται διαδικασία επείγοντος.

[…]

3. Στις λοιπές περιπτώσεις, η οριστική απόφαση για την εκτέλεση του [ΕΕΣ] θα πρέπει να λαμβάνεται εντός 60 ημερών από τη σύλληψη του καταζητουμένου.

4. Σε ειδικές περιπτώσεις, όταν το [ΕΕΣ] δεν μπορεί να εκτελεσθεί εντός των προβλεπόμενων στις παραγράφους 2 ή 3 προθεσμιών, η δικαστική αρχή εκτέλεσης ενημερώνει αμέσως τη δικαστική αρχή έκδοσης του εντάλματος, αναφέροντας τους σχετικούς λόγους. Σε αυτή την περίπτωση, οι προθεσμίες μπορούν να παρατείνονται κατά τριάντα ημέρες.

5. Εφόσον η δικαστική αρχή εκτέλεσης δεν έχει λάβει οριστική απόφαση για την εκτέλεση του [ΕΕΣ], εξασφαλίζει ότι εξακολουθούν να συντρέχουν οι απαραίτητες ουσιαστικές προϋποθέσεις ώστε να είναι δυνατή η παράδοση προσώπων.

[…]

7. Όταν, εκτάκτως, ένα κράτος μέλος δεν μπορεί να τηρήσει τις προβλεπόμενες στο παρόν άρθρο προθεσμίες, ενημερώνει σχετικά την Eurojust, αναφέροντας τους λόγους της καθυστέρησής του. Επιπλέον, ένα κράτος μέλος το οποίο έχει υποστεί επανειλημμένες καθυστερήσεις από άλλο κράτος μέλος στην εκτέλεση του ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης, ενημερώνει σχετικά το Συμβούλιο με σκοπό να γίνει αξιολόγηση, σε επίπεδο κρατών μελών, του τρόπου με τον οποίο εφαρμόζεται η παρούσα απόφαση-πλαίσιο.»

Β. Το ολλανδικό δίκαιο

8. Η απόφαση-πλαίσιο μεταφέρθηκε στο ολλανδικό δίκαιο με τον Overleveringswet (Stb. 2004, αριθ. 195) (νόμο περί παραδόσεως, στο εξής: OLW). Το άρθρο 22, παράγραφοι 1, 3 και 4, του OLW ορίζει τα εξής:

«1. Η απόφαση για την παράδοση πρέπει να εκδίδεται από το rechtbank (πρωτοδικείο) το αργότερο εντός εξήντα ημερών από τη σύλληψη του εκζητούμενου προσώπου, κατά την έννοια του άρθρου 21.

[…]

3. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις και αναφέροντας στη δικαστική αρχή εκδόσεως του εντάλματος τους σχετικούς λόγους, το rechtbank (πρωτοδικείο) μπορεί να παρατείνει την προθεσμία των εξήντα ημερών κατά τριάντα το πολύ ημέρες.

4. Εάν το rechtbank (πρωτοδικείο) δεν έχει αποφανθεί εντός της προβλεπόμενης στην παράγραφο 3 προθεσμίας, μπορεί να παρατείνει εκ νέου την προθεσμία για αόριστο χρόνο, αναστέλλοντας ταυτόχρονα, υπό όρους, τη στέρηση της ελευθερίας του εκζητούμενου προσώπου και ενημερώνοντας τη δικαστική αρχή εκδόσεως του εντάλματος.»

9. Το άρθρο 64 του OLW έχει ως εξής:

«1. Σε περιπτώσεις κατά τις οποίες, δυνάμει του παρόντος νόμου, μπορεί ή πρέπει να ληφθεί απόφαση σχετικά με τη στέρηση της ελευθερίας, δύναται να διαταχθεί η υπό όρους αναστολή αυτής της στερήσεως της ελευθερίας ή η αναστολή της έως την έκδοση της αποφάσεως του rechtbank (πρωτοδικείου) με την οποία επιτρέπεται η παράδοση. Οι όροι που θα τεθούν πρέπει να αποσκοπούν μόνο στην αποτροπή της διαφυγής.

2. Το άρθρο 80, πλην της παραγράφου 2, και τα άρθρα 81 έως 88 του Wetboek van Strafvordering (κώδικα ποινικής δικονομίας) εφαρμόζονται κατ' αναλογία και στις διαταγές που εκδίδονται από το το rechtbank (πρωτοδικείο) ή τον rechter-commissaris (ανακριτής) δυνάμει της παραγράφου 1.»

10. Βάσει του άρθρου 84, παράγραφος 1, πρώτη περίοδος, του Wetboek van Strafvordering (ολλανδικού κώδικα ποινικής δικονομίας), το οποίο εφαρμόζεται δυνάμει του άρθρου 64, παράγραφος 2, του OLW, η εισαγγελική αρχή δύναται να διατάξει τη σύλληψη του εκζητούμενου προσώπου σε περίπτωση μη τηρήσεως όρου τεθέντος για την αναστολή της κρατήσεως ή εάν από συγκεκριμένες περιστάσεις προκύπτει κίνδυνος διαφυγής.

III. Τα πραγματικά περιστατικά και η διαδικασία ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου

11. Στις 12 Ιουνίου 2017, δικαστική αρχή του Ηνωμένου Βασιλείου εξέδωσε ΕΕΣ με σκοπό την άσκηση ποινικής διώξεως κατά του TC, Βρετανού υπηκόου διαμένοντος στην Ισπανία και υπόπτου για συμμετοχή στην εισαγωγή, διακίνηση και πώληση σκληρών ναρκωτικών.

12. Στις 4 Απριλίου 2018, ο TC συνελήφθη στις Κάτω Χώρες. Από την ημερομηνία αυτή άρχισε να τρέχει η προβλεπόμενη στο άρθρο 22, παράγραφος 1, του OLW και στο άρθρο 17, παράγραφος 3, της αποφάσεως-πλαισίου προθεσμία των 60 ημερών για την έκδοση αποφάσεως επί της εκτελέσεως ΕΕΣ.

13. Την 31η Μαΐου 2018, το αιτούν δικαστήριο παρέτεινε κατά 30 ημέρες την προθεσμία εκδόσεως της αποφάσεως επί της εκτελέσεως ΕΕΣ.

14. Με απόφαση της 14ης Ιουνίου 2018, το αιτούν δικαστήριο ανέστειλε την έκδοση αποφάσεως, εν αναμονή της εκδόσεως της αποφάσεως του Δικαστηρίου στην υπόθεση RO [4]. Επιπλέον, το αιτούν δικαστήριο επέτρεψε την αναστολή της προθεσμίας εκδόσεως της αποφάσεως επί της εκτελέσεως του ΕΕΣ, με αποτέλεσμα να συνεχιστεί η κράτηση του TC.

15. Στις 27 Ιουνίου 2018, ο δικηγόρος του TC υπέβαλε στο αιτούν δικαστήριο, βάσει του άρθρου 22, παράγραφος 4, του OLW, αίτημα προσωρινής απολύσεως του TC από τις 4 Ιουλίου 2018, ήτοι μετά την παρέλευση κρατήσεως διάρκειας 90 ημερών. Πράγματι, δυνάμει του άρθρου 22, παράγραφος 4, του OLW, το αιτούν δικαστήριο οφείλει, καταρχήν, να αναστείλει την κράτηση εκζητούμενου προσώπου με την παρέλευση της προθεσμίας των 90 ημερών για την έκδοση οριστικής αποφάσεως σχετικά με την εκτέλεση του ΕΕΣ.

16. Τούτου λεχθέντος, το αιτούν δικαστήριο εκτιμά, κατά πρώτον, ότι, κατά τη μεταφορά της αποφάσεως-πλαισίου στην εθνική έννομη τάξη, ο Ολλανδός νομοθέτης στηρίχθηκε στην παραδοχή ότι, βάσει της αποφάσεως-πλαισίου, με την παρέλευση της προθεσμίας των 90 ημερών, το εκζητούμενο πρόσωπο δεν τελεί πλέον υπό κράτηση. Εντούτοις, από την απόφαση Lanigan [5] προκύπτει, κατά το αιτούν δικαστήριο, ότι η απόφαση-πλαίσιο δεν προβλέπει γενική και ανεπιφύλακτη υποχρέωση (προσωρινής) απολύσεως σε περίπτωση υπερβάσεως της προθεσμίας 90 ημερών, εφόσον η διαδικασία παραδόσεως διεξήχθη με επαρκή επιμέλεια και, συνεπώς, η διάρκεια της κρατήσεως δεν είναι υπερβολική [6].

17. Κατά δεύτερον, το rechtbank Amsterdam (πρωτοδικείο Άμστερνταμ) προσθέτει ότι το άρθρο 22, παράγραφος 4, του OLW δεν λαμβάνει επαρκώς υπόψη τις υποχρεώσεις του αιτούντος δικαστηρίου δυνάμει διατάξεων του πρωτογενούς δικαίου της Ένωσης.

18. Ειδικότερα, το αιτούν δικαστήριο επισημαίνει ότι υποχρεούται, πρώτον, να υποβάλει στο Δικαστήριο προδικαστικό ερώτημα όταν η απάντηση στο ερώτημα αυτό είναι αναγκαία για την έκδοση της αποφάσεώς του σχετικά με την εκτέλεση ΕΕΣ, δεύτερον, να αναμείνει την απάντηση στα ερωτήματα που έχουν υποβάλει οι δικαστικές αρχές άλλων κρατών μελών όταν η απάντηση σε ερώτημα υποβληθέν από άλλο δικαστήριο είναι αναγκαία για την έκδοση της αποφάσεώς του και, τέλος, τρίτον, κατά την απόφαση Aranyosi και Căldăraru [7], να αναβάλει την απόφασή του επί της παραδόσεως εάν υφίσταται πραγματικός κίνδυνος απάνθρωπης ή εξευτελιστικής μεταχειρίσεως του εκζητούμενου προσώπου στο κράτος μέλος εκδόσεως του ΕΕΣ.

19. Συναφώς, το αιτούν δικαστήριο διευκρινίζει επίσης ότι, κατά τη νομολογία του Δικαστηρίου, περιστάσεις οι οποίες συνεπάγονται μία εκ των προμνησθεισών υποχρεώσεων συνιστούν έκτακτες περιστάσεις κατά την έννοια του άρθρου 17, παράγραφος 7, της αποφάσεως-πλαισίου, οι οποίες εμποδίζουν το κράτος μέλος εκτελέσεως να τηρήσει την προθεσμία εκδόσεως αποφάσεως εντός 90 ημερών [8].

20. Επιπλέον, το αιτούν δικαστήριο επισημαίνει ότι προσδιόρισε αρκετούς λόγους οι οποίοι καταδεικνύουν, κατά την άποψή του, ότι συντρέχει κίνδυνος διαφυγής του TC κατόπιν της απολύσεώς του. Υπό τις περιστάσεις αυτές, το αιτούν δικαστήριο εκτιμά ότι δεν είναι σε θέση να αναστείλει τη στέρηση της ελευθερίας του TC διασφαλίζοντας παράλληλα ότι εξακολουθούν να συντρέχουν οι ουσιαστικές προϋποθέσεις οι οποίες είναι απαραίτητες ώστε να είναι δυνατή η παράδοση του TC κατά την έννοια του άρθρου 17, παράγραφος 5, της αποφάσεως-πλαισίου.

4 Απόφαση της 19ης Σεπτεμβρίου 2018, RO (C-327/18 PPU, EU:C:2018:733).

5 Απόφαση της 16ης Ιουλίου 2015, Lanigan (C-237/15 PPU, EU:C:2015:474, σκέψη 50).

6 Απόφαση της 16ης Ιουλίου 2015, Lanigan (C-237/15 PPU, EU:C:2015:474, σκέψεις 52 και 58).

7 Απόφαση της 5ης Απριλίου 2016, Aranyosi και Căldăraru (C-404/15 και C-659/15 PPU, EU:C:2016:198).

8 Συναφώς, το αιτούν δικαστήριο μνημονεύει τις αποφάσεις της 30ής Μαΐου 2013, F (C-168/13 PPU, EU:C:2013:358, σκέψεις 64 και 65), και της 5ης Απριλίου 2016, Aranyosi και Căldăraru (C-404/15 και C-659/15 PPU, EU:C:2016:198, σκέψη 99).

21. Το αιτούν δικαστήριο υπογραμμίζει ότι, προκειμένου να αρθεί η αντίφαση μεταξύ των υποχρεώσεων του αιτούντος δικαστηρίου και του γράμματος του άρθρου 22, παράγραφος 4, του OLW, σε προηγούμενες αποφάσεις ερμήνευσε τη διάταξη αυτή κατά τρόπο που θεωρεί ότι συνάδει προς την απόφαση-πλαίσιο. Συγκεκριμένα, βάσει της ερμηνείας αυτής, εφόσον συντρέχουν περιστάσεις που συνεπάγονται μία εκ των υποχρεώσεων που μνημονεύονται στο σημείο 18 των παρουσών προτάσεων, το αιτούν δικαστήριο αναστέλλει την προθεσμία εκδόσεως αποφάσεως επί της εκτελέσεως ΕΕΣ. Το αιτούν δικαστήριο εκτιμά ότι, όσο διαρκεί αυτή η περίοδος αναστολής, δεν έχει υποχρέωση προσωρινής απολύσεως του καταζητούμενου προσώπου, δεδομένου ότι η προθεσμία των 90 ημερών δεν τρέχει και, επομένως, δεν μπορεί να εκπνεύσει. Κατά το αιτούν δικαστήριο, η ερμηνεία αυτή δεν θα εμποδίσει την προσωρινή απόλυση εάν, μεταξύ άλλων, η διάρκεια της κρατήσεως καταστεί υπερβολική. Εντούτοις, το αιτούν δικαστήριο εκτιμά ότι, εν προκειμένω, η κράτηση του TC δεν έχει καταστεί υπερβολική.

22. Ωστόσο, το αιτούν δικαστήριο αναφέρει ότι το Gerechtshof Amsterdam (εφετείο Άμστερνταμ, Κάτω Χώρες), αρμόδιο δευτεροβάθμιο δικαστήριο στην υπό κρίση υπόθεση, έχει κρίνει σε προηγούμενες αποφάσεις του ότι στο άρθρο 22, παράγραφος 4, του OLW δεν μπορεί να δοθεί η ερμηνεία που προτάθηκε στο προηγούμενο σημείο. Κατά το αιτούν δικαστήριο, το Gerechtshof Amsterdam (εφετείο Άμστερνταμ) σταθμίζει το συμφέρον της προστασίας της έννομης τάξεως της Ένωσης με εκείνο της διαφυλάξεως του εθνικού δικαίου λαμβάνοντας υπόψη την αρχή της ασφάλειας δικαίου, προκειμένου να καθορίσει αν πρέπει να ανασταλούν οι προθεσμίες εκδόσεως αποφάσεως επί της εκτελέσεως ΕΕΣ.

23. Όπως προκύπτει, πάντως, από την αίτηση προδικαστικής αποφάσεως, μέχρι σήμερα η στάθμιση των συμφερόντων αυτών έχει πάντοτε καταλήξει σε συγκεκριμένο αποτέλεσμα όμοιο με εκείνο το οποίο επιτυγχάνεται εφαρμόζοντας την προσέγγιση του αιτούντος δικαστηρίου. Εν πάση περιπτώσει, το αιτούν δικαστήριο στις αποφάσεις του συνέχισε να εφαρμόζει τη δική του νομολογιακή ερμηνεία.

IV. Το προδικαστικό ερώτημα που υποβλήθηκε στο Δικαστήριο

24. Στο πλαίσιο αυτό, με απόφαση της 27ης Ιουλίου 2018, η οποία περιήλθε στη Γραμματεία του Δικαστηρίου αυθημερόν, το rechtbank Amsterdam (πρωτοδικείο Άμστερνταμ, Κάτω Χώρες) υπέβαλε στο Δικαστήριο το ακόλουθο προδικαστικό ερώτημα:

«Αντιβαίνει στο άρθρο 6 του [Χάρτη] η συνέχιση της κρατήσεως εκζητούμενου προσώπου το οποίο είναι ύποπτο φυγής, όταν η διάρκεια της κρατήσεώς του υπερβαίνει τις 90 ημέρες από τη σύλληψή του, σε περίπτωση που:

– το κράτος μέλος εκτελέσεως μετέφερε το άρθρο 17 της αποφάσεως-πλαισίου [2002/584] στο εσωτερικό του δίκαιο υπό την έννοια ότι η κράτηση του εκζητούμενου προσώπου πρέπει να αναστέλλεται πάντα μετά την παρέλευση της προθεσμίας των 90 ημερών για την έκδοση οριστικής αποφάσεως σχετικά με την εκτέλεση του [ΕΕΣ] και

– οι δικαστικές αρχές αυτού του κράτους μέλους ερμήνευσαν το εθνικό δίκαιο υπό την έννοια ότι η προθεσμία για την έκδοση αποφάσεως αναστέλλεται μόλις η δικαστική αρχή εκτελέσεως αποφασίσει να υποβάλει στο Δικαστήριο προδικαστικό ερώτημα ή να αναμείνει την απάντηση σε προδικαστικό ερώτημα που υποβλήθηκε από άλλη δικαστική αρχή εκτελέσεως ή να αναβάλει την έκδοση αποφάσεως για την παράδοση λόγω πραγματικού κινδύνου απάνθρωπων ή εξευτελιστικών συνθηκών κρατήσεως στο κράτος μέλος εκδόσεως του εντάλματος;»

V. Η διαδικασία ενώπιον του Δικαστηρίου

25. Δεδομένου ότι ο TC τελεί υπό κράτηση και ότι η αίτηση προδικαστικής αποφάσεως αφορά ζητήματα που εμπίπτουν σε τομέα που καλύπτεται από τον τίτλο V του τρίτου μέρους της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ), το αιτούν δικαστήριο ζήτησε επίσης από το Δικαστήριο, με την ίδια απόφαση, να εκδικαστεί η αίτηση προδικαστικής αποφάσεως με την προβλεπόμενη στο άρθρο 107 του Κανονισμού Διαδικασίας ταχεία διαδικασία.

26. Με απόφαση της 9ης Αυγούστου 2018, το Δικαστήριο έκανε δεκτό το αίτημα αυτό.

27. Οι διάδικοι της κύριας δίκης, η Ολλανδική Κυβέρνηση και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή κατέθεσαν τις γραπτές παρατηρήσεις τους. Οι διάδικοι της κύριας δίκης, η Ολλανδική, η Τσεχική, η Ιρλανδική και η Ιταλική Κυβέρνηση, καθώς και η Επιτροπή υπέβαλαν επίσης προφορικές παρατηρήσεις κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση της 4ης Οκτωβρίου 2018.

28. Εν τω μεταξύ, στις 19 Σεπτεμβρίου 2018, το Δικαστήριο εξέδωσε την απόφασή του στην υπόθεση RO (C-327/18 PPU), εν αναμονή της οποίας είχε ανασταλεί, στις 14 Ιουνίου 2018, η διαδικασία της κύριας δίκης. Στην απόφαση αυτή, το Δικαστήριο αποφάνθηκε κατ' ουσίαν ότι το κράτος μέλος εκτελέσεως δεν μπορεί να αρνηθεί να εκτελέσει ΕΕΣ ενόσω το κράτος μέλος εκδόσεως εξακολουθεί να είναι μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

29. Απαντώντας σε ερώτημα του Δικαστηρίου, το αιτούν δικαστήριο διευκρίνισε, στις 26 Σεπτεμβρίου 2018, ότι το επίμαχο ΕΕΣ δεν είχε ακόμη εκτελεστεί και ότι ο TC παρέμενε υπό κράτηση. Επομένως, κατά την ημερομηνία διεξαγωγής της επ' ακροατηρίου συζητήσεως ο TC τελούσε ήδη υπό κράτηση επί περισσότερους από 6 μήνες.

VI. Ανάλυση

30. Με το προδικαστικό ερώτημα, το αιτούν δικαστήριο ζητεί, κατ' ουσίαν, να διευκρινιστεί αν η συνέχιση της κρατήσεως προσώπου καταζητούμενου δυνάμει ΕΕΣ μετά την παρέλευση της προθεσμίας 90 ημερών από τη σύλληψή του συνιστά περιορισμό του δικαιώματος στην ελευθερία ο οποίος πληροί τη σχετική με την ύπαρξη νομικής βάσεως απαίτηση, βάσει του άρθρου 6 και του άρθρου 52, παράγραφος 1, του Χάρτη, όταν ο περιορισμός αυτός θεμελιώνεται σε περισσότερες διαφορετικές νομολογιακές ερμηνείες εθνικής διατάξεως η οποία εμποδίζει τη συνέχιση της κρατήσεως αυτής.

31. Η απόφαση περί παραπομπής περιέχει επίσης ορισμένα έμμεσα ερωτήματα τα οποία δεν αποτυπώνονται στο προδικαστικό ερώτημα καθεαυτό. Αυτά αφορούν την ανάγκη να διευκρινιστεί αν, στην περίπτωση που το Δικαστήριο απαντήσει στο προδικαστικό ερώτημα ότι η συνέχιση της κρατήσεως αντιβαίνει στον Χάρτη, το αιτούν δικαστήριο θα υποχρεούται να μην εφαρμόσει το άρθρο 22, παράγραφος 4, του OLW. Κατά την άποψή μου, τα ερωτήματα αυτά αφορούν την υποχρέωση εθνικού δικαστηρίου να μην εφαρμόζει διατάξεις του εσωτερικού δικαίου οι οποίες δεν είναι συμβατές με το δίκαιο της Ένωσης, όταν δεν είναι σε θέση να διασφαλίσει μέσω της νομολογιακής τους ερμηνείας τη συμβατότητα των διατάξεων αυτών με το δίκαιο της Ένωσης.

32. Στις παρούσες προτάσεις, προτείνω στο Δικαστήριο να απαντήσει στο προδικαστικό ερώτημα ότι, υπό περιστάσεις όπως οι επίμαχες στην κύρια δίκη, αντιβαίνει στον Χάρτη η συνέχιση της κρατήσεως μετά την παρέλευση της προθεσμίας των 90 ημερών από τη σύλληψη. Ειδικότερα, εκτιμώ ότι οι νομολογιακές ερμηνείες του αιτούντος δικαστηρίου και του Gerechtshof Amsterdam (εφετείου Άμστερνταμ) δεν πληρούν την απαίτηση περί υπάρξεως νομικής βάσεως κατά την έννοια του άρθρου 52, παράγραφος 1, του Χάρτη.

33. Λαμβανομένης υπόψη της απαντήσεως που προτείνω να δοθεί στο προδικαστικό ερώτημα, όπως αυτό έχει διατυπωθεί, πρέπει επίσης, προκειμένου να δοθεί χρήσιμη απάντηση στο αιτούν δικαστήριο, να επιλυθεί το νομικό ζήτημα που σχετίζεται με την υποχρέωση εθνικού δικαστηρίου να μην εφαρμόζει τις διατάξεις του εσωτερικού δικαίου οι οποίες δεν είναι συμβατές προς το δίκαιο της Ένωσης. Επισημαίνεται δε ότι τα έμμεσα ερωτήματα που θέτει συναφώς το αιτούν δικαστήριο στηρίζονται στην παραδοχή ότι εθνική διάταξη όπως το άρθρο 22, παράγραφος 4, του OLW δεν συνάδει με το σύστημα που θέσπισε η απόφαση-πλαίσιο.

34. Επομένως, θα εξετάσω, πρώτον, αν η σχετική με την ύπαρξη νομικής βάσεως απαίτηση πληρούται όταν δικαστικές αρχές εκτελέσεως επιδιώκουν να επιβάλουν, μέσω της νομολογίας, περιορισμό στο δικαίωμα στην ελευθερία. Δεύτερον, θα εξετάσω αν είναι συμβατή με την απόφαση-πλαίσιο εθνική διάταξη η οποία προβλέπει ανεπιφύλακτη υποχρέωση απολύσεως καταζητουμένου δυνάμει ΕΕΣ μόλις παρέλθει η προθεσμία των 90 ημερών από τη σύλληψή του. Σε περίπτωση αρνητικής απαντήσεως στο ερώτημα αυτό, θα εξετάσω, τρίτον, το ζήτημα που σχετίζεται με την υποχρέωση μη εφαρμογής τέτοιας διατάξεως με την οποία μεταφέρθηκε στο εθνικό δίκαιο η απόφαση-πλαίσιο.

Α. Επί της σχετικής με την ύπαρξη νομικής βάσεως απαιτήσεως

35. Η αίτηση προδικαστικής αποφάσεως δεν κάνει ρητή μνεία του άρθρου 52, παράγραφος 1, του Χάρτη. Συγκεκριμένα, το αιτούν δικαστήριο ζητεί από το Δικαστήριο να κρίνει αν είναι σύμφωνες προς το άρθρο 6 του Χάρτη οι νομολογιακές ερμηνείες που περιγράφει στην αίτησή του, επικαλούμενο, στο πλαίσιο αυτό επανειλημμένως την αρχή της ασφάλειας δικαίου.

36. Εντούτοις, εκτιμώ ότι, αφενός, η στέρηση της ελευθερίας ενός προσώπου συνιστά περιορισμό στην άσκηση του δικαιώματος που κατοχυρώνεται στο άρθρο 6 του Χάρτη. Τέτοιος περιορισμός αντιβαίνει στη διάταξη αυτή όταν δεν πληροί τις απαιτήσεις του άρθρου 52, παράγραφος 1, του Χάρτη[9]. Αφετέρου, η αρχή της ασφάλειας δικαίου επιβάλλει, μεταξύ άλλων, οι κανόνες δικαίου να είναι σαφείς και ακριβείς, τα δε αποτελέσματά τους να μπορούν να προβλεφθούν, ιδίως όταν οι κανόνες αυτοί ενδέχεται να έχουν δυσμενείς συνέπειες για τους ιδιώτες[10]. Όπως θα καταδειχθεί στα σημεία 39 έως 52 των παρουσών προτάσεων, οι ίδιες προϋποθέσεις ισχύουν και για την απαίτηση που σχετίζεται με την ύπαρξη νομικής βάσεως, κατά την έννοια του άρθρου 52, παράγραφος 1, του Χάρτη. Συνεπώς, θα μπορούσε να θεωρηθεί ότι η απαίτηση αυτή αποτελεί έκφραση της αρχής της ασφάλειας δικαίου στο πλαίσιο των περιορισμών στην άσκηση των δικαιωμάτων και των ελευθεριών που εγγυάται ο Χάρτης.

37. Όσοι συντάσσονται με την άποψη ότι οι ερμηνείες που έγιναν δεκτές από τα ολλανδικά δικαστήρια αντιβαίνουν στον Χάρτη, ήτοι ο ΤC, η Ολλανδική και η Ιταλική Κυβέρνηση, καθώς και η Επιτροπή, διατηρούν αμφιβολίες όσον αφορά την ύπαρξη, στο ολλανδικό δίκαιο, νομικής βάσεως η οποία επιτρέπει τη συνέχιση της κρατήσεως μετά την παρέλευση της προθεσμίας 90 ημερών από τη σύλληψη. Αντιθέτως, η Ιρλανδική Κυβέρνηση εκτιμά ότι η νομολογιακή ερμηνεία εθνικής διατάξεως μπορεί να συνιστά τέτοια νομική βάση, εφόσον πληρούνται ορισμένες προϋποθέσεις[11].

9 Ομοίως, εκτιμώ ότι η διατύπωση κατ' αυτόν τον τρόπο των προβλημάτων που αναδεικνύονται στο προδικαστικό ερώτημα συνάδει προς τη συλλογιστική που εφάρμοσε το Δικαστήριο στην απόφαση της 16ης Ιουλίου 2015, Lanigan (C-237/15 PPU, EU:C:2015:474, σκέψεις 54 και 55). Συγκεκριμένα, το Δικαστήριο δέχθηκε καταρχήν ότι η συνέχιση της κρατήσεως του καταζητουμένου συνιστά περιορισμό κατά την έννοια του άρθρου 52, παράγραφος 1, του Χάρτη. Το Δικαστήριο εφάρμοσε την ίδια προσέγγιση στην απόφαση Aranyosi και Căldăraru (C-404/15 και C-659/15 PPU, EU:C:2016:198, σκέψη 101), εκτιμώντας ότι, όταν δεν έχει λάβει απόφαση επί της εκτελέσεως εντάλματος συλλήψεως κατά τη λήξη της προθεσμίας 90 ημερών και εξετάζει, στο στάδιο αυτό, το ενδεχόμενο συνεχίσεως της κρατήσεως του προσώπου, η δικαστική αρχή οφείλει να τηρεί την προβλεπόμενη στο άρθρο 52, παράγραφος 1, του Χάρτη απαίτηση αναλογικότητας. Όσον αφορά τον περιορισμό του δικαιώματος στην ελευθερία, ο οποίος συνίσταται στην κράτηση του ενδιαφερομένου, βλ. απόφαση της 15ης Φεβρουαρίου 2016, N. (C-601/15 PPU, EU:C:2016:84, σκέψη 51).

10 Βλ., μεταξύ άλλων, απόφαση της 18ης Νοεμβρίου 2008, Förster (C-158/07, EU:C:2008:630, σκέψη 67 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

11 Το άρθρο 52, παράγραφος 1, του Χάρτη επιβάλλει, βεβαίως, και άλλες απαιτήσεις προκειμένου να επιτρέπεται περιορισμός στην άσκηση των δικαιωμάτων και των ελευθεριών που αναγνωρίζονται στον Χάρτη. Εντούτοις, όταν δεν πληρούται η σχετική με την ύπαρξη νομικής βάσεως απαίτηση, παρέλκει ο έλεγχος της εκπληρώσεως των άλλων αυτών απαιτήσεων.

38. Επομένως, εκτιμώ ότι, στο πλαίσιο της υπό κρίση υποθέσεως, πρέπει να διευκρινιστεί αν πληρούται η σχετική με την ύπαρξη νομικής βάσεως απαίτηση, η οποία προβλέπεται στο άρθρο 52, παράγραφος 1, του Χάρτη, στην περίπτωση νομολογιακών ερμηνειών όπως οι εκτιθέμενες στην αίτηση προδικαστικής αποφάσεως.

1. Προσδιορισμός των χαρακτηριστικών του «νόμου» κατά την έννοια του άρθρου 52, παράγραφος 1, του Χάρτη

39. Στη γνωμοδότηση 1/15[12], το Δικαστήριο απέρριψε το επιχείρημα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου ότι ο όρος «νόμος», ο οποίος χρησιμοποιείται στο άρθρο 52, παράγραφος 1, του Χάρτη, ταυτίζεται με την έννοια της «νομοθετικής πράξεως» που προβλέπεται στη ΣΛΕΕ[13]. Συγκεκριμένα, το Δικαστήριο έκρινε ότι «ουδόλως υποστηρίχθηκε κατά την παρούσα διαδικασία ότι η σχεδιαζόμενη συμφωνία ενδέχεται να μην πληροί τις προϋποθέσεις περί προσβασιμότητας και προβλεψιμότητας οι οποίες απαιτούνται προκειμένου οι επεμβάσεις που συνεπάγεται η συμφωνία να μπορούν να χαρακτηρισθούν ως προβλεπόμενες από τον νόμο, κατά την έννοια του άρθρου 52, παράγραφος 1, του Χάρτη»[14]. Επομένως, από τη γνωμοδότηση 1/15[15] συνάγεται ότι οι αναγκαίες προϋποθέσεις για την εκπλήρωση της απαιτήσεως υπάρξεως νομικής βάσεως δεν συνδέονταν με τα τυπικά χαρακτηριστικά της πηγής του περιορισμού, αλλά με τα ουσιαστικά χαρακτηριστικά της όσον αφορά την προσβασιμότητα και την προβλεψιμότητά της. Τίθεται, επομένως, το ερώτημα αν, σε ορισμένες περιπτώσεις, νομολογία η οποία εμφανίζει τα ουσιαστικά αυτά χαρακτηριστικά θα μπορούσε να συνιστά νομική βάση που δικαιολογεί περιορισμό δικαιώματος προστατευόμενου από τον Χάρτη.

40. Εντούτοις, πρέπει να διευκρινιστεί ότι στην απόφαση Knauf Gips κατά Επιτροπής[16], με την οποία αναιρέθηκε εν μέρει απόφαση του Γενικού Δικαστηρίου, το Δικαστήριο αποφάνθηκε ότι, ελλείψει ρητώς προβλεπόμενης προς τούτο νομικής βάσεως, ο περιορισμός του δικαιώματος πραγματικής προσφυγής και αμερόληπτου δικαστηρίου, το οποίο κατοχυρώνεται στο άρθρο 47 του Χάρτη, αντιβαίνει, μεταξύ άλλων, στη θεμελιώδη αρχή της νομιμότητας. Στο πλαίσιο αυτό, το Δικαστήριο υπενθύμισε ότι, βάσει του άρθρου 52, παράγραφος 1, του Χάρτη, κάθε περιορισμός στην άσκηση των δικαιωμάτων και των ελευθεριών που αναγνωρίζονται από τον Χάρτη πρέπει να προβλέπεται από τον νόμο.

41. Επισημαίνεται ότι στην απόφαση Knauf Gips κατά Επιτροπής[17] το Γενικό Δικαστήριο είχε στηρίξει τον περιορισμό που επικρίθηκε εν συνεχεία από το Δικαστήριο στην απόφαση Akzo Nobel κατά Επιτροπής[18]. Επρόκειτο, επομένως, για νομολογιακή λύση. Ως εκ τούτου, εκτιμώ ότι η μνεία του Δικαστηρίου στην «έλλειψη νομικής βάσεως» καταδεικνύει ότι, υπό περιστάσεις όπως οι επίμαχες στην κύρια δίκη, η νομολογία δεν συνιστούσε πρόσφορη βάση για την δικαιολόγηση περιορισμού δικαιώματος προστατευόμενου από τον Χάρτη.

42. Η λύση που προκρίθηκε στην απόφαση Knauf Gips κατά Επιτροπής[19] δεν μπορεί, βεβαίως, να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι, εν γένει, δεν είναι δυνατό σε καμία περίπτωση να αποτελεί η νομολογία τη βάση περιορισμού κατά την έννοια του άρθρου 52, παράγραφος 1, του Χάρτη. Εντούτοις, η εν λόγω απόφαση αναδεικνύει ορισμένες ιδιαιτερότητες σχετικές με την επιβολή περιορισμού των θεμελιωδών δικαιωμάτων μέσω της νομολογίας.

12 Γνωμοδότηση 1/15 (Συμφωνία PNR ΕΕ-Καναδά) της 26ης Ιουλίου 2017 (EU:C:2017:592).

13 Γνωμοδότηση 1/15 (Συμφωνία PNR ΕΕ-Καναδά) της 26ης Ιουλίου 2017 (EU:C:2017:592, σημείο 37).

14 Γνωμοδότηση 1/15 (Συμφωνία PNR ΕΕ-Καναδά) της 26ης Ιουλίου 2017 (EU:C:2017:592, σημείο 146).

15 Γνωμοδότηση 1/15 (Συμφωνία PNR ΕΕ-Καναδά) της 26ης Ιουλίου 2017 (EU:C:2017:592).

16 Απόφαση της 1ης Ιουλίου 2010, Knauf Gips κατά Επιτροπής (C-407/08 P, EU:C:2010:389, σκέψεις 91 και 92).

17 Απόφαση της 8ης Ιουλίου 2008, Knauf Gips κατά Επιτροπής (T-52/03, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2008:253, σκέψη 360).

18 Απόφαση της 27ης Σεπτεμβρίου 2006, Akzo Nobel κατά Επιτροπής (T-330/01, EU:T:2006:269).

19 Απόφαση της 1ης Ιουλίου 2010, Knauf Gips κατά Επιτροπής (C-407/08 P, EU:C:2010:389, σκέψεις 91 και 92).

43. Στην περίπτωση εκείνη, επρόκειτο για παρεμπίπτουσα νομολογία. Επιπλέον, η απόφαση Akzo Nobel κατά Επιτροπής[20], στην οποία παρέπεμψε το Γενικό Δικαστήριο προς στήριξη των συμπερασμάτων που αναίρεσε το Δικαστήριο, δεν είχε αποτελέσει αντικείμενο ελέγχου από το Δικαστήριο, δεδομένου ότι ο αναιρεσείων παραιτήθηκε από την αίτηση αναιρέσεως που είχε καταθέσει κατά της αποφάσεως αυτής[21]. Επομένως, από την απόφαση Knauf Gips κατά Επιτροπής[22] δεν μπορεί να συναχθεί ότι το Δικαστήριο απέκλεισε το ενδεχόμενο να μπορεί νομολογία προσβάσιμη και προβλέψιμη, η οποία δεν είναι παρεμπίπτουσα και μη επικυρωμένη από δικαστήρια ανώτερων βαθμών δικαιοδοσίας, να συνιστά τη νομική βάση περιορισμού, κατά την έννοια του άρθρου 52, παράγραφος 1, του Χάρτη.

44. Εκτιμώ ότι την ερμηνεία αυτή συμμερίζονται ορισμένοι από τους γενικούς εισαγγελείς που διατύπωσαν ήδη την άποψή τους επί του ζητήματος αυτού επισημαίνοντας ότι περιορισμός των δικαιωμάτων που εγγυάται ο Χάρτης μπορεί, σε ορισμένες περιπτώσεις, να ερείδεται σε πάγια νομολογία η οποία ακολουθείται από τα δικαστήρια των κατώτερων βαθμών δικαιοδοσίας[23]. Πάντως, η έμφαση που δίδεται στην αναγνώριση της νομολογίας από τα δικαστήρια των κατώτερων βαθμών δικαιοδοσίας φαίνεται να υποδεικνύει ότι η νομολογία αυτή πρέπει να απορρέει από ανώτερα δικαστήρια ή, τουλάχιστον, να επικυρώνεται από αυτά.

45. Ομοίως, το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (στο εξής: ΕΔΔΑ) φαίνεται να μην αποκλείει τη δυνατότητα ο περιορισμός ελευθερίας την οποία εγγυάται η Σύμβαση για την Προάσπιση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών, που υπεγράφη στη Ρώμη στις 4 Νοεμβρίου 1950 (στο εξής: ΕΣΔΑ), να απορρέει από νομολογία προσβάσιμη και προβλέψιμη, όταν πρόκειται για νομολογία η οποία χαρακτηρίζεται από ορισμένη σταθερότητα και η οποία ακολουθείται από τα δικαστήρια των κατώτερων βαθμών δικαιοδοσίας[24].

46. Επομένως, λαμβανομένων υπόψη όσων προεκτέθηκαν, εκτιμώ ότι νομολογία μπορεί να θεωρηθεί ότι πληροί την απαίτηση περί ύπαρξης νομικής βάσεως, υπό την προϋπόθεση ότι πρόκειται για νομολογία που είναι, αφενός, προσβάσιμη και προβλέψιμη (γενικές απαιτήσεις) και, αφετέρου, πάγια και μη συστηματικώς αμφισβητηθείσα (ειδικές απαιτήσεις).

2. Είναι σύμφωνος προς την απαίτηση περί υπάρξεως νομικής βάσεως περιορισμός της άσκησης του δικαιώματος στην ελευθερία συνιστάμενος στην κράτηση φυσικού προσώπου, όταν ο περιορισμός αυτός απορρέει από τη νομολογία;

47. Η ιδιαιτερότητα της υπό κρίση υποθέσεως έγκειται στο γεγονός ότι οι ολλανδικές δικαστικές αρχές εκτελέσεως ανέπτυξαν νομολογιακές ερμηνείες δυνάμει των οποίων επιδιώκουν να επιβάλουν περιορισμούς στο δικαίωμα στην ελευθερία, και τούτο αντιβαίνει στο σαφές γράμμα του νόμου –νοούμενου ως τυπικού νόμου.

20 Απόφαση της 27ης Σεπτεμβρίου 2006, Akzo Nobel κατά Επιτροπής (T-330/01, EU:T:2006:269).

21 Βλ. διάταξη του Προέδρου του Δικαστηρίου της 8ης Μαΐου 2007, Akzo Nobel κατά Επιτροπής (C-509/06 P, μη δημοσιευθείσα, EU:C:2007:269).

22 Απόφαση της 1ης Ιουλίου 2010 (C-407/08 P, EU:C:2010:389, σκέψεις 91 και 92).

23 Στις προτάσεις της στις συνεκδικασθείσες υποθέσεις NS (C-411/10 και C-493/10, EU:C:2011:610, υποσημείωση 75), η γενική εισαγγελέας V. Trstenjak εκτίμησε ότι περιορισμός των θεμελιωδών δικαιωμάτων ο οποίος προβλέπεται από εθνικό δίκαιο μπορεί να απορρέει επίσης από το εθιμικό ή το δίκαιο νομολογιακής διαμορφώσεως. Συναφώς, φρονώ ότι το εθιμικό δίκαιο ή το δίκαιο νομολογιακής διαμορφώσεως χαρακτηρίζεται, εκ φύσεως, από αυξημένη σταθερότητα και κάποιο δεσμευτικό αποτέλεσμα. Αναμφίβολα, στις προτάσεις του στην υπόθεση Scarlet Extended (C-70/10, EU:C:2011:255, σημείο 113), ο γενικός εισαγγελέας P. Cruz Villalón επισήμανε ότι «μόνον η ύπαρξη νόμου υπό την κοινοβουλευτική έννοια του όρου καθιστά δυνατή την εξέταση των λοιπών προϋποθέσεων του άρθρου 52, παράγραφος 1, του Χάρτη». Εντούτοις, ο ίδιος γενικός εισαγγελέας εκτίμησε εν συνεχεία, στις προτάσεις του στην υπόθεση Coty Germany (C-580/13, EU:C:2015:243, σημείο 37), ότι «πάγια νομολογία» η οποία δημοσιεύεται, και επομένως καθίσταται προσβάσιμη, και η οποία ακολουθείται από τα δικαστήρια των κατώτερων βαθμών δικαιοδοσίας μπορεί, σε ορισμένες περιπτώσεις, να συμπληρώσει νομοθετική διάταξη και να την αποσαφηνίσει σε τέτοιο βαθμό ώστε να καταστήσει τα αποτελέσματά της προβλέψιμα.

24 Βλ. απόφαση του ΕΔΔΑ της 26ης Απριλίου 1979, Sunday Times κατά Ηνωμένου Βασιλείου (CE:ECHR:1979:0426JUD000653874, § 47 έως 52). Βλ., επίσης, απόφαση του ΕΔΔΑ της 25ης Μαΐου 1998, Müller και λοιποί κατά Ελβετίας (CE:ECHR:1988:0524JUD001073784, § 29). Κατά το ΕΔΔΑ, νομολογία «η οποία δημοσιεύεται, και επομένως καθίσταται προσβάσιμη, και η οποία ακολουθείται από τα δικαστήρια των κατώτερων βαθμών δικαιοδοσίας», η οποία διευκρινίζει την εμβέλεια εθνικής διατάξεως προβλέπουσας περιορισμό του δικαιώματος ελευθερίας εκφράσεως, μπορεί να πληροί τη σχετική με την ύπαρξη νομικής βάσεως απαίτηση.

48. Συγκεκριμένα, όσον αφορά περιορισμό του δικαιώματος στην ελευθερία συνιστάμενο στην κράτηση προσώπου, το ΕΔΔΑ θεωρεί ότι η προβλεπόμενη στο άρθρο 5 της ΕΣΔΑ απαίτηση, κατά την οποία η στέρηση της ελευθερίας πρέπει να λαμβάνει χώρα «συμφώνως προς τη νόμιμον διαδικασίαν», έχει την έννοια ότι η νομική βάση του περιορισμού πρέπει να είναι επαρκώς προσβάσιμη, ακριβής και προβλέψιμη ώστε να παρέχεται στο πρόσωπο κατάλληλη προστασία κατά της αυθαιρεσίας [25].

49. Βάσει των ίδιων κριτηρίων, στην απόφαση Al Chodor [26], το Δικαστήριο έκρινε ότι η θέση υπό κράτηση πρέπει να κηρύσσεται παράνομη όταν τα αντικειμενικά κριτήρια που υποδεικνύουν κίνδυνο διαφυγής του ενδιαφερομένου, κίνδυνος ο οποίος συνιστά τον λόγο της θέσεως υπό κράτηση, απορρέουν από νομολογία παγιωμένη, η οποία επικυρώνει πάγια πρακτική των αστυνομικών αρχών, και δεν καθορίζονται με δεσμευτική διάταξη γενικής ισχύος [27]. Αντιθέτως, η θέσπιση διατάξεων γενικής ισχύος παρέχει τα απαραίτητα εχέγγυα, στο μέτρο που τέτοιο νομοθέτημα πλαισιώνει κατά δεσμευτικό και εκ των προτέρων γνωστό τρόπο το περιθώριο διακριτικής ευχέρειας που διαθέτουν οι αρχές κατά την αξιολόγηση των περιστάσεων κάθε συγκεκριμένης περιπτώσεως. Επιπλέον, κριτήρια που καθορίζονται με δεσμευτική διάταξη εξυπηρετούν καλύτερα τον εξωτερικό έλεγχο της εξουσίας αξιολογήσεως των εν λόγω αρχών, ώστε να προστατεύονται οι αιτούντες έναντι αυθαίρετων στερήσεων της ελευθερίας [28].

50. Είναι πράγματι αληθές ότι –πάντοτε στην απόφαση Al Chodor [29]– το Δικαστήριο διευκρίνισε επίσης ότι ο περιορισμός στην άσκηση του δικαιώματος στην ελευθερία βασιζόταν, στην περίπτωση εκείνη, σε διάταξη του δικαίου της Ένωσης, η οποία παρέπεμπε, με τη σειρά της, στο εθνικό δίκαιο για τον καθορισμό των αντικειμενικών κριτηρίων που καταδεικνύουν την ύπαρξη κινδύνου διαφυγής. Συγκεκριμένα, το Δικαστήριο αποφάνθηκε ότι οι διατάξεις αυτές του δικαίου της Ένωσης επιβάλλουν στα κράτη μέλη να καθορίσουν, με δεσμευτική διάταξη γενικής ισχύος, τέτοια αντικειμενικά κριτήρια [30].

51. Εντούτοις, από το γεγονός ότι το Δικαστήριο εμπνεύστηκε σε μεγάλο βαθμό από τη νομολογία του ΕΔΔΑ συμπεραίνω ότι, ανεξάρτητα από το κανονιστικό πλαίσιο και τις πράξεις του δικαίου της Ένωσης που εφαρμόζονται εν προκειμένω, όποτε τίθεται ζήτημα επιβολής στέρησης της ελευθερίας ενός προσώπου θα πρέπει να συντρέχουν (πάντοτε) όλες οι απαιτήσεις που αφορούν τη ύπαρξη νομικής βάσεως, τη σαφήνεια, την προβλεψιμότητα, την προσβασιμότητα και την προστασία κατά της αυθαιρεσίας Συγκεκριμένα, κάθε μορφή στερήσεως της ελευθερίας συνιστά σοβαρή προσβολή του δικαιώματος στην ελευθερία και, επομένως, πρέπει να πληροί αυστηρές απαιτήσεις.

52. Από τις σκέψεις αυτές προκύπτει ότι, σε περίπτωση περιορισμού του προστατευόμενου από το άρθρο 6 του Χάρτη δικαιώματος στην ελευθερία ο οποίος συνίσταται σε κράτηση φυσικού προσώπου, πρέπει να εφαρμόζονται ιδιαίτερα αυστηρές απαιτήσεις. Ειδικότερα, πρέπει να αποτρέπεται κάθε κίνδυνος αυθαιρεσίας ο οποίος θα μπορούσε να εκδηλωθεί ελλείψει σαφούς, ακριβούς και προβλέψιμης νομικής βάσεως.

53. Επομένως, πρέπει να δοθεί στο αιτούν δικαστήριο χρήσιμη απάντηση στο ερώτημα αν νομολογιακές ερμηνείες όπως οι επίμαχες στην κύρια δίκη πληρούν τις προεκτεθείσες απαιτήσεις.

25 Βλ. αποφάσεις του ΕΔΔΑ της 24ης Απριλίου 2008, Ismoilov και λοιποί κατά Ρωσίας (CE:ECHR:2008:0424JUD000294706, § 137), και της 19ης Μαΐου 2016, J.N. κατά Ηνωμένου Βασιλείου (CE:ECHR:2016:0519JUD003728912, § 77).

26 Απόφαση της 15ης Μαρτίου 2017, Al Chodor (C-528/15, EU:C:2017:213, σκέψη 40).

27 Απόφαση της 15ης Μαρτίου 2017, Al Chodor (C-528/15, EU:C:2017:213, σκέψη 45).

28 Απόφαση της 15ης Μαρτίου 2017, Al Chodor (C-528/15, EU:C:2017:213, σκέψη 44).

29 Απόφαση της 15ης Μαρτίου 2017, Al Chodor (C-528/15, EU:C:2017:213, σκέψη 41).

30 Απόφαση της 15ης Μαρτίου 2017, Al Chodor (C-528/15, EU:C:2017:213, σκέψη 45).

3. Εφαρμογή στην προκειμένη περίπτωση

54. Υπενθυμίζεται ότι το αιτούν δικαστήριο διευκρινίζει ότι τόσο η δική του νομολογία όσο και η νομολογία του Gerechtshof Amsterdam (εφετείου Άμστερνταμ) δημοσιεύονται και, επομένως, ο TC μπορούσε να προβλέψει –εν ανάγκη, συμβουλευόμενος τον δικηγόρο του– ότι η κράτησή του μπορούσε να παραταθεί πέραν της προθεσμίας των 90 ημερών από τη σύλληψή του. Το αιτούν δικαστήριο επισημαίνει ότι οι νομολογιακές αυτές ερμηνείες είναι σαφείς και αφορούν καλά προσδιορισμένες καταστάσεις. Εξάλλου, το αιτούν δικαστήριο βεβαιώνει ότι, καίτοι η νομολογιακή ερμηνεία του ακολουθεί συλλογιστική διαφορετική από εκείνη που εφαρμόζει το Gerechtshof Amsterdam (εφετείο Άμστερνταμ), η εφαρμογή της συλλογιστικής αυτής δεν οδηγεί συγκεκριμένα ή, εν πάση περιπτώσει, δεν έχει οδηγήσει έως τώρα, σε συγκεκριμένα αποτελέσματα διαφορετικά από εκείνα που προκύπτουν από την εφαρμογή της δικής του συλλογιστικής.

55. Επιβάλλεται η επισήμανση ότι οι δύο αυτές νομολογιακές ερμηνείες αποκλίνουν από το γράμμα εθνικής διατάξεως θεσπισθείσας κατ' εφαρμογή της αποφάσεως-πλαισίου. Εντούτοις, το αιτούν δικαστήριο δεν ζητεί από το Δικαστήριο να κρίνει αν υπερέβη ή όχι τα όρια της σύμφωνης προς το δίκαιο της Ένωσης ερμηνείας. Εν πάση περιπτώσει, δεν απόκειται στο Δικαστήριο ούτε να ερμηνεύσει το εσωτερικό δίκαιο κράτους μέλους ούτε να εξακριβώσει αν ερμηνεία εθνικών αρχών καταλήγει σε contra legem ερμηνεία [31].

56. Περαιτέρω, από την απόφαση περί παραπομπής προκύπτει ότι η νομολογιακή ερμηνεία του αιτούντος δικαστηρίου απορρίπτεται συστηματικά από το Gerechtshof Amsterdam (εφετείο Άμστερνταμ). Παρ' όλα αυτά, το αιτούν δικαστήριο εξακολουθεί να εφαρμόζει στις αποφάσεις του τη δική του νομολογιακή ερμηνεία. Επομένως, οι δύο αυτές νομολογιακές ερμηνείες τίθενται συστηματικά υπό αμφισβήτηση.

57. Εκτιμώ ότι μια τέτοια έλλειψη συνεκτικότητας μεταξύ των νομολογιακών αυτών ερμηνειών δεν μπορεί να θεραπευθεί από το γεγονός ότι η εφαρμογή τους δεν έχει οδηγήσει μέχρι σήμερα σε διαφορετικά αποτελέσματα.

58. Πράγματι, όταν υφίστανται τέτοιες παράλληλες νομολογιακές ερμηνείες, δεν αποκλείεται ένα πρόσωπο να είναι σε θέση να υπολογίσει, σε γενικές γραμμές, τον τρόπο με τον οποίο οι εν λόγω ερμηνείες μπορούν να επηρεάσουν τη νομική κατάστασή του, ανεξαρτήτως της τελικώς εφαρμοζόμενης ερμηνείας.

59. Εντούτοις, κατά πρώτον, η έλλειψη συνεκτικότητας στη νομολογία που επιβάλλει περιορισμούς των θεμελιωδών δικαιωμάτων των φυσικών προσώπων θα μείωνε σημαντικά τη σαφήνεια, την ακρίβεια και την προβλεψιμότητα της νομολογίας αυτής. Εξάλλου, η εν λόγω έλλειψη συνεκτικότητας θα μπορούσε να συμβάλει στην ανάπτυξη σημαντικότερων διαφορών μεταξύ των επίμαχων νομολογιακών ερμηνειών.

60. Επισημαίνεται επ' αυτού ότι, κατά τον TC, οι δύο νομολογιακές ερμηνείες των ολλανδικών δικαστηρίων εμφανίζουν έλλειψη συνεκτικότητας όσον αφορά το χρονικό σημείο από το οποίο αναστέλλονται οι προθεσμίες εκδόσεως αποφάσεως επί της εκτελέσεως ΕΕΣ.

61. Περαιτέρω, η Ολλανδική Κυβέρνηση υποστηρίζει στις γραπτές παρατηρήσεις της ότι το αιτούν δικαστήριο εφαρμόζει τακτικά την αναστολή των προθεσμιών του άρθρου 17 της αποφάσεως-πλαισίου προθεσμιών σε περιπτώσεις διαφορετικές από τις μνημονευόμενες στην αίτηση προδικαστικής αποφάσεως. Ανεξάρτητα από το γεγονός ότι, απαντώντας στην ερώτηση που της υποβλήθηκε κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, δεν παρέσχε κανένα παράδειγμα προς στήριξη του

31 Βλ., υπ' αυτή την έννοια, απόφαση της 13ης Ιουλίου 2006, Manfredi κ.λπ. (C-295/04 έως C-298/04, EU:C:2006:461, σκέψη 70).

ισχυρισμού αυτού, η Ολλανδική Κυβέρνηση επισήμανε ότι, λόγω της νομολογιακής φύσεως των ερμηνειών που εφαρμόζουν τα ολλανδικά δικαστήρια, δεν μπορεί να αποκλειστεί η μη συνεκτική εφαρμογή τους και σε περιπτώσεις διαφορετικές από τις μνημονευόμενες στην απόφαση περί παραπομπής.

62. Κατά δεύτερον, η έλλειψη συνεκτικότητας της νομολογίας βάσει της οποίας μπορούν να περιοριστούν τα δικαιώματα φυσικού προσώπου θα οδηγούσε σε μια κατάσταση στην οποία το εν λόγω φυσικό πρόσωπο δεν θα είναι σε θέση να γνωρίζει και να κατανοεί, με σαφή τρόπο, τον μηχανισμό λειτουργίας του περιορισμού που του επιβλήθηκε. Για το φυσικό πρόσωπο, όμως, ο μηχανισμός αυτός διαδραματίζει καθοριστικό ρόλο, προκειμένου να διασφαλίζεται η νομιμότητα του περιορισμού των θεμελιωδών δικαιωμάτων του και να παρέχεται στο εν λόγω πρόσωπο η δυνατότητα να προσβάλει τον περιορισμό ενώπιον αρμόδιων αρχών. Επομένως, σε περιστάσεις όπως οι επίμαχες στην υπό κρίση υπόθεση, το φυσικό πρόσωπο που επικρίνει τη νομολογιακή ερμηνεία που αναγνωρίζει το πρωτοβάθμιο δικαστήριο γνωρίζει εκ των προτέρων ότι το δευτεροβάθμιο δικαστήριο, το οποίο συμμερίζεται τη σχετική κριτική, θα επικυρώσει, παρ' όλα αυτά, την αρχική απόφαση εφαρμόζοντας τη δική του νομολογιακή ερμηνεία.

63. Λαμβανομένων υπόψη των σκέψεων αυτών, φρονώ ότι ο περιορισμός δικαιώματος προστατευόμενου από τον Χάρτη ο οποίος επιβάλλεται δυνάμει δύο νομολογιακών ερμηνειών που θεμελιώνονται σε διαφορετικές συλλογιστικές και τίθενται συστηματικά υπό αμφισβήτηση δεν πληροί την απαίτηση περί ύπαρξης νομικής βάσεως κατά την έννοια του άρθρου 52, παράγραφος 1, του Χάρτη. Δεδομένου ότι δεν πληρούται τουλάχιστον μία από τις μνημονευόμενες στο σημείο 46 των παρουσών προτάσεων απαιτήσεις, παρέλκει η εξέταση του ζητήματος αν είναι δυνατόν, προκειμένου να διασφαλίζεται η συμβατότητα εθνικού δικαίου προς το δίκαιο της Ένωσης, να επιβληθεί μέσω της νομολογίας περιορισμός δικαιώματος προστατευόμενου από τον Χάρτη, εν αντιθέσει προς το σαφές γράμμα των διατάξεων τυπικού νόμου.

64. Τέτοιες νομολογιακές ερμηνείες δεν πληρούν, κατά μείζονα λόγο, τις απαιτήσεις που ισχύουν για περιορισμό του δικαιώματος που κατοχυρώνεται από το άρθρο 6 του Χάρτη, ο οποίος συνίσταται στη συνέχιση της κρατήσεως φυσικού προσώπου, δεδομένου ότι, όπως προεκτέθηκε στο σημείο 52 των παρουσών προτάσεων, οι απαιτήσεις αυτές είναι ιδιαίτερα αυστηρές.

65. Από τα προεκτεθέντα προκύπτει ότι, υπό περιστάσεις όπως οι επίμαχες στην υπό κρίση υπόθεση, περιορισμός του δικαιώματος στην ελευθερία συνιστάμενος στη συνέχιση της κρατήσεως φυσικού προσώπου μετά την παρέλευση της προθεσμίας των 90 ημερών από τη σύλληψή του στερείται νομικής βάσεως σε εθνικό επίπεδο. Εν προκειμένω, το άρθρο 22, παράγραφος 4, του OLW επιβάλλει στη δικαστική αρχή εκτελέσεως την υποχρέωση να αναστείλει την κράτηση προσώπου που καταζητείται δυνάμει ΕΕΣ. Επομένως, πρέπει να εξεταστεί η συμβατότητα της υποχρεώσεως αυτής προς την απόφαση-πλαίσιο.

Β. Επί της ανεπιφύλακτης υποχρεώσεως απολύσεως προσώπου που καταζητείται δυνάμει ΕΕΣ

66. Ο ΤC και η Ολλανδική Κυβέρνηση υποστηρίζουν ότι το άρθρο 22, παράγραφος 4, του OLW είναι προϊόν συνειδητής επιλογής του εθνικού νομοθέτη. Αντιλαμβάνομαι ότι το επιχείρημα αυτό έχει την έννοια ότι, κατά τους ως άνω ενδιαφερομένους, κατά τη μεταφορά της αποφάσεως-πλαισίου στην εθνική έννομη τάξη το κράτος μέλος μπορεί να θεσπίσει διάταξη η οποία υποχρεώνει τις δικαστικές αρχές εκτελέσεως να απολύσουν πρόσωπο που καταζητείται δυνάμει ΕΕΣ μόλις παρέλθουν οι προθεσμίες του άρθρου 17 της εν λόγω αποφάσεως-πλαισίου.

67. Δεν συμμερίζομαι την άποψη αυτή.

68. Κατά πρώτον, η απόφαση-πλαίσιο δεν ρυθμίζει κατά τρόπο εξαντλητικό όλες τις πτυχές της διαδικασίας στο πλαίσιο της οποίας λαμβάνονται οι αποφάσεις σχετικά με την εκτέλεση ΕΕΣ. Επομένως, τα κράτη μέλη μπορούν να θεσπίσουν τις δικές τους λύσεις για τη συμπλήρωση του συστήματος που θεσπίζεται με την εν λόγω απόφαση-πλαίσιο. Εντούτοις, προκειμένου να διασφαλίζεται ο σκοπός της αποφάσεως-πλαισίου, πρέπει να επιβάλλονται ορισμένα όρια στο περιθώριο διακριτικής ευχέρειας που διαθέτουν συναφώς τα κράτη μέλη [32].

69. Συγκεκριμένα, όπως προκύπτει από την απόφαση Lanigan [33], γενική και ανεπιφύλακτη υποχρέωση απολύσεως προσώπου καταζητούμενου δυνάμει ΕΕΣ όταν η συνολική διάρκεια της κρατήσεως του προσώπου αυτού υπερβαίνει τις προθεσμίες του άρθρου 17 θα μπορούσε να περιορίσει την αποτελεσματικότητα του συστήματος παραδόσεως που θεσπίζεται με την απόφαση-πλαίσιο και, ως εκ τούτου, να παρακωλύσει την επίτευξη των επιδιωκόμενων από την απόφαση αυτή σκοπών.

70. Το άρθρο 12, δεύτερη περίοδος, της αποφάσεως-πλαισίου παραπέμπει, βεβαίως, στο δίκαιο του κράτους μέλους εκτελέσεως προκειμένου να διευκρινίσει ότι η προσωρινή απόλυση είναι δυνατή οποτεδήποτε, σύμφωνα με το εσωτερικό δίκαιο. Εντούτοις, μια τέτοια απόλυση που πραγματοποιείται σύμφωνα με το εσωτερικό δίκαιο τελεί, όπως προκύπτει από το γράμμα της διατάξεως αυτής, υπό την προϋπόθεση ότι η αρμόδια αρχή του εν λόγω κράτους μέλους λαμβάνει κάθε μέτρο που κρίνει αναγκαίο ώστε να αποφευχθεί η διαφυγή του καταζητουμένου. Αντιθέτως, όταν μέτρα μη στερητικά της ελευθερίας δεν διασφαλίζουν ότι θα μπορέσει να πραγματοποιηθεί η παράδοση, τότε η υποχρέωση αναστολής της κρατήσεως θα έχει ως συνέπεια η δικαστική αρχή εκτελέσεως να μην είναι σε θέση να τηρήσει την υποχρέωση που υπέχει από το άρθρο 17, παράγραφος 5, της αποφάσεως-πλαισίου. Κατά τη διάταξη αυτή, η δικαστική αρχή υποχρεούται να διασφαλίζει ότι εξακολουθούν να συντρέχουν οι απαραίτητες ουσιαστικές προϋποθέσεις ώστε να είναι δυνατή η παράδοση του προσώπου.

71. Κατά δεύτερον, τίθεται το ερώτημα αν το άρθρο 22, παράγραφος 4, του OLW αποτυπώνει όντως τη βούληση του Ολλανδού νομοθέτη να εφαρμόσει βαθμό προστασίας των θεμελιωδών δικαιωμάτων υψηλότερο εκείνου που απορρέει από τις διατάξεις της αποφάσεως-πλαισίου.

72. Εκτιμώ, εντούτοις, ότι εθνική διάταξη η οποία επιβάλλει σε δικαστική αρχή εκτελέσεως να αναστείλει την κράτηση καταζητουμένου μετά την παρέλευση της προθεσμίας 90 ημερών, ανεξάρτητα από τη συνδρομή έκτακτης περιστάσεως κατά την έννοια του άρθρου 17, παράγραφος 7, της αποφάσεως-πλαισίου, θα έθετε υπό αμφισβήτηση την ομοιομορφία του βαθμού προστασίας των θεμελιωδών δικαιωμάτων που προσδιορίζεται στην εν λόγω απόφαση-πλαίσιο και θα έθετε σε κίνδυνο την αποτελεσματικότητά της για τους λόγους που προσδιορίζονται στα προηγούμενα σημεία των παρουσών προτάσεων. Φρονώ ότι αυτή είναι η συλλογιστική που εφάρμοσε το Δικαστήριο στην απόφαση Melloni [34].

73. Κατά τρίτον, και όπως υποστηρίζει η Τσεχική Κυβέρνηση, γενική και ανεπιφύλακτη υποχρέωση απολύσεως των προσώπων που καταζητούνται δυνάμει ΕΕΣ μόλις παρέλθει η προθεσμία των 90 ημερών από τη σύλληψή τους θα μπορούσε να ευνοήσει παρελκυστικές πρακτικές εκ μέρους των προσώπων αυτών, με στόχο την παρεμπόδιση της εκτελέσεως ΕΕΣ.

32 Βλ. απόφαση της 30ής Μαΐου 2013, F (C-168/13 PPU, EU:C:2013:358, σκέψεις 52, 56 και 58). Σχετικά με το περιθώριο διακριτικής ευχέρειας που διαθέτουν τα κράτη μέλη κατά τη μεταφορά στην εθνική έννομη τάξη της αποφάσεως-πλαισίου, βλ. Peers, S., *EU Justice and Home Affairs Law (Volume II: EU Criminal Law, Policing, and Civil Law)*, 4η έκδ., OUP, Οξφόρδη, 2016, σ. 91, 92 και 95.

33 Απόφαση της 16ης Ιουλίου 2015 (C-237/15 PPU, EU:C:2015:474, σκέψη 50).

34 Απόφαση της 26ης Φεβρουαρίου 2013 (C-399/11, EU:C:2013:107, σκέψεις 56 έως 63). Υπενθυμίζεται ότι, στην απόφαση αυτή, το Δικαστήριο αποφάνθηκε ότι το να παρέχεται σε κράτος μέλος η δυνατότητα να επικαλείται το άρθρο 53 του Χάρτη προκειμένου να εξαρτήσει την παράδοση προσώπου καταδικασθέντος ερήμην από μη προβλεπόμενη από τη νομοθεσία της Ένωσης προϋπόθεση θα κατέληγε, θέτοντας υπό αμφισβήτηση την ομοιομορφία του βαθμού προστασίας των θεμελιωδών δικαιωμάτων ο οποίος προσδιορίζεται από την ανωτέρω νομοθετική ρύθμιση, να θίξει τις αρχές της αμοιβαίας εμπιστοσύνης και αναγνωρίσεως τις οποίες αυτή τείνει να ενισχύσει και, συνακόλουθα, να θέσει σε κίνδυνο την αποτελεσματικότητα της αποφάσεως-πλαισίου.

74. Κατά τέταρτον, επιβάλλεται η επισήμανση ότι η αυστηρή εφαρμογή διατάξεως που μεταφέρει στην εθνική έννομη τάξη την απόφαση-πλαίσιο, όπως το άρθρο 22, παράγραφος 4, του OLW, θα μπορούσε να αποθαρρύνει την υποβολή προδικαστικών ερωτημάτων από τα εθνικά δικαστήρια, όταν η απόλυση προσώπου καταζητούμενου δυνάμει ΕΕΣ μετά την παρέλευση της προθεσμίας 90 ημερών θα μπορούσε να οδηγήσει σε διαφυγή του προσώπου αυτού. Στο πλαίσιο αυτό, επισημαίνεται ότι το Δικαστήριο έχει αποφανθεί ότι εθνικός κανόνας ο οποίος ενδέχεται να έχει ως συνέπεια εθνικός δικαστής να προτιμήσει να μην υποβάλει προδικαστικά ερωτήματα στο Δικαστήριο θίγει τα προνόμια τα οποία αναγνωρίζει στα εθνικά δικαστήρια το άρθρο 267 ΣΛΕΕ και, κατά συνέπεια, την αποτελεσματικότητα της συνεργασίας μεταξύ του Δικαστηρίου και των εθνικών δικαστηρίων βάσει του μηχανισμού της προδικαστικής παραπομπής [35].

75. Για τους λόγους αυτούς, φρονώ ότι, στις περιπτώσεις τουλάχιστον στις οποίες μέτρα μη στερητικά της ελευθερίας δεν μπορούν να διασφαλίσουν ότι θα εξακολουθήσει να είναι δυνατή η παράδοση του καταζητουμένου, αντιβαίνει στην απόφαση-πλαίσιο ανεπιφύλακτη υποχρέωση να απολύεται πρόσωπο καταζητούμενο δυνάμει ΕΕΣ όταν η συνολική διάρκεια της κρατήσεώς του υπερβαίνει τις προθεσμίες του άρθρου 17 της αποφάσεως-πλαισίου. Εν συνεχεία πρέπει να εξεταστούν τα έμμεσα ερωτήματα του αιτούντος δικαστηρίου που αφορούν την ύπαρξη υποχρεώσεως μη εφαρμογής των διατάξεων του εσωτερικού δικαίου που δεν είναι συμβατές προς το δίκαιο της Ένωσης.

Γ. Επί της υποχρεώσεως εθνικού δικαστηρίου να μην εφαρμόζει τις διατάξεις του εσωτερικού δικαίου οι οποίες δεν είναι συμβατές προς το δίκαιο της Ένωσης

76. Προκαταρκτικώς, επισημαίνεται ότι, με εξαίρεση έμμεσα ερωτήματα επικουρικού και γενικού χαρακτήρα, το αιτούν δικαστήριο δεν αναφέρθηκε εκτενώς στο ζήτημα που αφορά την υποχρέωση μη εφαρμογής των διατάξεων του εσωτερικού δικαίου που δεν είναι συμβατές προς το δίκαιο της Ένωσης. Στο ζήτημα αυτό δεν επεκτάθηκαν ούτε οι ενδιαφερόμενοι στις παρατηρήσεις τους.

77. Για τους λόγους αυτούς, η ανάλυσή μου θα περιοριστεί στις παρατηρήσεις που είναι αναγκαίες για την παροχή χρήσιμης απαντήσεως στο αιτούν δικαστήριο.

78. Στην απόφαση Popławski [36], το Δικαστήριο αποφάνθηκε ότι οι διατάξεις της αποφάσεως-πλαισίου στερούνται άμεσου αποτελέσματος. Εξάλλου, στην απόφαση αυτή, το Δικαστήριο έδωσε έμφαση στην υποχρέωση που υπέχουν αρχές να προβαίνουν σε σύμφωνη προς το δίκαιο της Ένωσης ερμηνεία του εθνικού δικαίου [37].

79. Αντιθέτως, στην απόφαση Popławski [38], το Δικαστήριο δεν απάντησε στο ερώτημα αν δικαστική αρχή εκτελέσεως υποχρεούται να μην εφαρμόζει εθνική διάταξη θεσπισθείσα σε εκτέλεση της αποφάσεως-πλαισίου όταν, αφενός, η διάταξη αυτή δεν είναι συμβατή προς την εν λόγω απόφαση-πλαίσιο και, αφετέρου, η σύμφωνη προς το δίκαιο της Ένωσης ερμηνεία της θα οδηγούσε σε contra legem ερμηνεία του εθνικού δικαίου. Το δικαστήριο που είχε υποβάλει το προδικαστικό ερώτημα επί του οποίου εκδόθηκε η απόφαση αυτή υπέβαλε δεύτερη αίτηση προδικαστικής αποφάσεως και ζήτησε εκ νέου από το Δικαστήριο να διευκρινίσει αν υφίσταται τέτοια υποχρέωση [39].

35 Απόφαση της 5ης Ιουλίου 2016, Ognyanov (C-614/14, EU:C:2016:514, σκέψη 25).

36 Απόφαση της 29ης Ιουνίου 2017 (C-579/15, EU:C:2017:503, σκέψη 26).

37 Απόφαση της 29ης Ιουνίου 2017, Popławski (C-579/15, EU:C:2017:503, σκέψη 31).

38 Απόφαση της 29ης Ιουνίου 2017 (C-579/15, EU:C:2017:503).

39 Το πρώτο προδικαστικό ερώτημα στην υπόθεση Popławski (C-573/17, εκκρεμεί επί του παρόντος ενώπιον του Δικαστηρίου) έχει ως εξής: «Αν η δικαστική αρχή εκτελέσεως δεν δύναται να ερμηνεύσει τις εθνικές διατάξεις που θεσπίστηκαν σε εκτέλεση της αποφάσεως-πλαισίου κατά τέτοιον τρόπο ώστε η εφαρμογή τους να οδηγήσει σε σύμφωνο προς την απόφαση-πλαίσιο αποτέλεσμα, πρέπει τότε αυτή, βάσει της αρχής της υπεροχής, να αφήσει ανεφάρμοστες τις εθνικές διατάξεις που είναι ασύμβατες με τις διατάξεις αυτής της αποφάσεως-πλαισίου;».

80. Εκτιμώ ότι, υπό περιστάσεις όπως οι επίμαχες στην υπό κρίση υπόθεση, πρέπει να δοθεί αρνητική απάντηση στο ερώτημα αν δικαστική αρχή εκτελέσεως υποχρεούται να μην εφαρμόζει εθνική διάταξη μη συμβατή προς την απόφαση-πλαίσιο.

81. Πρώτον, πράγματι όσον αφορά την υποχρέωση μη εφαρμογής εθνικής διατάξεως μη συμβατής προς το δίκαιο της Ένωσης, η θεωρία διακρίνει μεταξύ αποτελέσματος υποκαταστάσεως και αποτελέσματος αποκλεισμού των πράξεων του δικαίου της Ένωσης. Η έννοια του αποτελέσματος αποκλεισμού βασίζεται στην ιδέα ότι, παρά την έλλειψη άμεσου αποτελέσματος πράξεως της Ένωσης, οι εθνικές αρχές μπορούν να μην εφαρμόσουν εθνική διάταξη η οποία δεν είναι συμβατή προς την πράξη αυτή [40].

82. Εντούτοις, και ανεξάρτητα από τον ασαφή χαρακτήρα της διακρίσεως μεταξύ των δύο αυτών αποτελεσμάτων, επισημαίνεται ότι στην υπόθεση της κύριας δίκης διάδικοι δεν είναι δύο ιδιώτες, αλλά εισαγγελική αρχή και φυσικό πρόσωπο, με αποτέλεσμα η υπόθεση αυτή να αφορά μόνο το ζήτημα της εφαρμογής του δικαίου της Ένωσης σε κάθετες σχέσεις. Ως εκ τούτου, προκειμένου να μην εφαρμοστεί εθνική διάταξη, όπως αυτή του άρθρου 22, παράγραφος 4, του OLW, η οποία αντιτίθεται στη συνέχιση της κρατήσεως καταζητουμένου δυνάμει ΕΕΣ μετά την παρέλευση της προθεσμίας 90 ημερών από τη σύλληψή του, το κράτος μέλος θα έπρεπε να προβάλει, έναντι του προσώπου αυτού, την απόφαση-πλαίσιο, η οποία μεταφέρθηκε εσφαλμένα στο εθνικό δίκαιο από το συγκεκριμένο κράτος μέλος. Τέτοια εφαρμογή της αποφάσεως-πλαισίου θα οδηγούσε, όμως, σε κατάσταση αντίστροφου άμεσου αποτελέσματος, την οποία το Δικαστήριο έχει απορρίψει επανειλημμένως [41].

83. Δεύτερον, η μη εφαρμογή του άρθρου 22, παράγραφος 4, του OLW δεν θα είχε ως συνέπεια απλώς δυσμενή αποτελέσματα επί των δικαιωμάτων τρίτου λόγω της εφαρμογής της αποφάσεως-πλαισίου σε διαφορά μεταξύ δύο κρατικών οντοτήτων, αλλά θα οδηγούσε σε σοβαρή παρέμβαση στο δικαίωμα του TC στην ελευθερία, στο πλαίσιο διαδικασίας μεταξύ αυτού και κρατικού φορέα [42].

84. Τούτου λεχθέντος, εν αντιθέσει προς το προδικαστικό ερώτημα που υποβλήθηκε στην υπόθεση Popławski (C-579/17, η οποία εκκρεμεί επί του παρόντος ενώπιον του Δικαστηρίου), το αιτούν δικαστήριο στην υπό κρίση υπόθεση εκτιμά ότι είναι σε θέση να ερμηνεύσει εθνική διάταξη θεσπισθείσα κατ' εφαρμογή της αποφάσεως-πλαισίου σεβόμενο την απαγόρευση contra legem ερμηνείας και κατά τρόπο τέτοιο ώστε η εφαρμογή της να οδηγεί σε αποτέλεσμα που συνάδει προς την εν λόγω απόφαση-πλαίσιο. Εντούτοις, μέσω της ερμηνείας του, το αιτούν δικαστήριο επιδιώκει, κατ' ουσίαν, να περιορίσει το δικαίωμα στην ελευθερία προσώπου καταζητουμένου δυνάμει ΕΕΣ. Κατ' αυτόν τον τρόπο, το αιτούν δικαστήριο παραβιάζει μια έκφανση της αρχής της ασφάλειας δικαίου η οποία κατοχυρώνεται στο άρθρο 52, παράγραφος 1, του Χάρτη υπό τη μορφή της απαιτήσεως περί υπάρξεως νομικής βάσεως. Ομοίως, ανεξαρτήτως της νομικής βάσεως που επιλέγεται για τον σκοπό αυτό, το εθνικό δικαστήριο δεν μπορεί να μην εφαρμόσει το άρθρο 22, παράγραφος 4, του OLW χωρίς να λάβει υπόψη την αρχή της ασφάλειας δικαίου.

40 Σχετικά με τη διάκριση μεταξύ του αποτελέσματος υποκαταστάσεως και του αποτελέσματος αποκλεισμού, βλ. Dougan, M., «When worlds collide! Competing visions of the relationship between direct effect and supremacy», *Common Market Law Review*, 2007, τόμος 44, αριθ. 4, σ. 931 έως 963· Figueroa Regueiro, P. V., «Invocability of Substitution and Invocability of Exclusion: Bringing Legal Realism to the Current Developments of the Case-Law of "Horizontal" Direct Effect of Directives», *Jean Monnet Working Paper*, 2002, αριθ. 7, σ. 28 έως 34.

41 Βλ., όσον αφορά οδηγίες, αποφάσεις της 5ης Απριλίου 1979, Ratti (148/78, EU:C:1979:110, σκέψη 22), και της 8ης Οκτωβρίου 1987, Kolpinghuis Nijmegen (80/86, EU:C:1987:431, σκέψη 10).

42 Βλ., a contrario, απόφαση της 21ης Μαρτίου 2013, Salzburger Flughafen (C-244/12, EU:C:2013:203, σκέψεις 46 και 47). Σχετικά με τις ερμηνείες από τη θεωρία της παραπομπής από το Δικαστήριο στην απόφαση της 7ης Ιανουαρίου 2004, Wells (C-201/02, EU:C:2004:12, σκέψη 57), βλ. Squintani, L., Vedder, H.H.B., «Towards Inverse Direct Effect? A Silent Development of a Core European Law Doctrine», *Review of European Comparative & International Environmental Law*, τόμος 23(1), 2014, σ. 147 έως 149.

85. Λαμβανομένων υπόψη των προεκτεθέντων, εκτιμώ ότι, υπό περιστάσεις όπως οι επίμαχες στην υπό κρίση υπόθεση, η δικαστική αρχή εκτελέσεως δεν μπορεί να επικαλεσθεί τις διατάξεις της αποφάσεως-πλαισίου προκειμένου να μην εφαρμόσει εθνική διάταξη θεσπισθείσα κατ' εφαρμογή της αποφάσεως-πλαισίου, όπως το άρθρο 22, παράγραφος 4, του OLW, και τούτο εις βάρος προσώπου καταζητουμένου δυνάμει ΕΕΣ.

VII. Πρόταση

86. Λαμβανομένων υπόψη των προεκτεθέντων, προτείνω στο Δικαστήριο να απαντήσει στο προδικαστικό ερώτημα που υπέβαλε το rechtbank Amsterdam (πρωτοδικείο Άμστερνταμ, Κάτω Χώρες) ως εξής:

Αντιβαίνει στο άρθρο 6 και στο άρθρο 52, παράγραφος 1, του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης η θέσπιση, μέσω της νομολογίας, περιορισμού στο δικαίωμα στην ελευθερία συνιστάμενου στη συνέχιση της κρατήσεως, μετά την παρέλευση της προθεσμίας των 90 ημερών από τη σύλληψή του, προσώπου καταζητούμενου δυνάμει ευρωπαϊκού εντάλματος συλλήψεως (ΕΕΣ), όταν ο περιορισμός αυτός βασίζεται σε διαφορετικές νομολογιακές ερμηνείες εθνικής διατάξεως, όπως το άρθρο 22, παράγραφος 4, του Overleveringswet (νόμου περί παραδόσεως), η οποία επιβάλλει σε δικαστική αρχή εκτελέσεως την υποχρέωση να απολύσει το πρόσωπο αυτό μετά την παρέλευση της εν λόγω προθεσμίας.